

W sytuacji braku możliwości ustalenia miejsca zamieszkania świadczeniobiorcy na potrzeby potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych brak jest możliwości zastosowania ustawy o pomocy społecznej, w szczególności jej art. 101 ust. 1 i 2, zgodnie z którym właściwość miejscową gminy ustala się według miejsca zamieszkania osoby ubiegającej się o świadczenie (ust. 1), a w przypadku osoby bezdomnej właściwą miejscowo jest gmina ostatniego miejsca zameldowania tej osoby na pobyt stały (ust. 2).

*por. postanowienie NSA z 6 marca 2019 r. sygn. II GW 41/18, CBOSA*

Przywołane postanowienie zostało wydane celem rozstrzygnięcia negatywnego sporu kompetencyjnego dotyczącego potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Osoba której decyzja miała dotyczyć była od lat 30 zameldowana w jednym miejscu, mieszkając jednocześnie od lat 20 w zupełnie innym miejscu – w barakowozie na terenie gospodarstwa rolnego. Stan ten został bezspornie ustalony w wyniku postępowania dowodowego.

Burmistrz właściwy ze względu na to ostatnie miejsce wskazywał, że barakowóz nie może być traktowany jako lokal mieszkalny, a zatem osobę należy traktować jako bezdomną i właściwość miejscową ustalić według ostatniego miejsca zameldowania. Z kolei wójt gminy właściwej ze względu na miejsce zameldowania odwoływał się do faktu zamieszkiwania poza jego gminą.

Naczelny Sąd Administracyjny, do którego sprawa trafiła podzielił wyrażany już w orzecznictwie pogląd, że art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych stanowi *lex specialis* w stosunku do przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, nie reguluje jednakże kwestii właściwości organu w sytuacji braku możliwości ustalenia miejsca zamieszkania świadczeniobiorcy. Nie ma też możliwości odwołania się do ustawy o pomocy społecznej – jak wskazano w przytoczonej na wstępie tezie – gdyż żaden przepis ustawy nie zawiera odpowiedniej normy odsyłającej.

Naczelny Sąd Administracyjny podzielił stanowisko, że w sytuacji, gdy na podstawie przepisów szczególnych nie można wskazać organu właściwego do rozpatrzenia sprawy, subsydiarnie zastosowanie muszą znaleźć zasady zawarte w przepisach Kodeksu postępowania administracyjnego, regulujące ogólne zasady ustalania właściwości miejscowej organu administracji publicznej. Stosowanie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego jest bowiem wyłączone tylko w takim zakresie, w jakim przepisy szczególne z zakresu prawa administracyjnego zawierają odmienne uregulowania. Tymczasem – jak już wskazano – art. 54 ust. 1 ustawy o świadczeniach nie pozwala na określenie właściwości organu w przypadku braku możliwości ustalenia miejsca zamieszkania świadczeniobiorcy. Brak w tej kwestii także innych przepisów szczególnych. Tak więc, jeśli ustalenie organu właściwego miejscowo w sprawie nie jest możliwe w oparciu o przepis art. 54 ust. 1 ustawy o świadczeniach, to ustalanie właściwości miejscowej organu następuje z uwzględnieniem regulacji zawartych w art. 21 § 1 i 2 k.p.a.